

Практична робота №8

Тема: ЦСР 8 «Гідна праця та економічне зростання», ЦСР 9 «Інновації та інфраструктура»

Мета: проаналізувати стан реалізації ЦСР 8, ЦСР 9 в Україні та розробити практичні ініціативи для їх досягнення.

Теоретичні відомості:

Головна мета ЦСР 8 - сприяння поступальному, всеохопному і сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх. Головними завданнями є:

8.1 Підтримувати економічне зростання на одну особу населення відповідно до національних умов і, зокрема, зростання валового внутрішнього продукту на рівні не менше 7 % на рік у найменш розвинених країнах.

8.2 Домогтися підвищення продуктивності в економіці через диверсифікацію, технічну модернізацію та інноваційну діяльність, у тому числі через приділення особливої уваги секторам із високою доданою вартістю і працемістким секторам.

8.3 Просувати проведення орієнтованої на розвиток політики, яка сприяє продуктивній діяльності, створенню гідних робочих місць, підприємництву, творчості й інноваційній діяльності, та заохочувати офіційне визнання і розвиток мікро-, малих і середніх підприємств, у тому числі через надання їм доступу до фінансових послуг.

8.4 Упродовж усього терміну до кінця 2030 року поступово підвищувати глобальну ефективність використання ресурсів у системах споживання і виробництва та прагнути, щоб економічне зростання не супроводжувалося погіршенням стану довкілля, як це передбачено Десятирічною стратегією дій із переходу до використання раціональних моделей споживання і виробництва, причому першими цим повинні зайнятися розвинені країни.

8.5 До 2030 року забезпечити повну і продуктивну зайнятість та гідну працю для всіх жінок і чоловіків, у тому числі молодих людей та інвалідів, і рівну оплату за працю рівної цінності.

8.6 До 2020 року суттєво скоротити частку молоді, яка не працює, не вчиться і не набуває професійних навичок.

8.7 Вжити термінових та ефективних заходів для того, щоб викоринити примусову працю, покінчити з сучасним рабством і торгівлею людьми та забезпечити заборону й ліквідацію найгірших форм дитячої праці, включаючи вербування та використання дітей-солдатів, а до 2025 року покінчити з дитячою працею у всіх її формах.

8.8 Захищати трудові права і сприяти забезпеченню надійних і безпечних умов праці для всіх працівників, включаючи працівників-мігрантів, особливо жінок-мігранток та осіб, які не мають стабільної зайнятості.

8.9 До 2030 року забезпечити розробку і здійснення стратегій заохочення сталого туризму, який сприяє створенню робочих місць, розвитку місцевої культури і виробництву місцевої продукції.

8.10 Зміцнювати спроможність національних фінансових установ заохочувати і розширювати доступ до банківських, страхових і фінансових послуг для всіх.

8.a Збільшити надавану в рамках ініціативи «Допомога в торгівлі» підтримку розвиткових країн, особливо найменш розвинених країн, у тому числі по лінії Розширеної комплексної рамкової програми з надання технічної допомоги в галузі торгівлі найменш розвиненим країнам.

8.b До 2020 року розробити і ввести в дію глобальну стратегію забезпечення зайнятості молоді та імплементувати Глобальний пакт про робочі місця Міжнародної організації праці.

Головна мета ЦСР 9 - створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохопній і сталій індустріалізації та інноваціям. Головними завданнями є:

9.1 Розвивати якісну, надійну, стійку та сталу інфраструктуру, включаючи регіональну та транскордонну інфраструктуру, для підтримки економічного розвитку та добробуту людей, приділяючи особливу увагу забезпеченню недорогого і рівноправного доступу для всіх.

9.2 Сприяти всеохопній і сталій індустріалізації, до 2030 року суттєво підвищити рівень зайнятості у промисловості та частку промислового виробництва у валовому внутрішньому продукті відповідно до національних умов і подвоїти відповідні показники в найменш розвинених країнах.

9.3 Розширити доступ дрібних промислових та інших підприємств, особливо у розвиткових країнах, до фінансових послуг, у тому числі до недорогих кредитів, і посилити їх інтеграцію у виробничо-збутові ланцюжки та ринки.

9.4 До 2030 року модернізувати інфраструктуру і переобладнати промислові підприємства, зробивши їх стійкими за рахунок підвищення ефективності використання ресурсів і ширшого застосування чистих та екологічно безпечних технологій і промислових процесів, за участі всіх країн відповідно до їх індивідуальних можливостей.

9.5 Активізувати наукові дослідження, нарощувати технологічний потенціал промислових секторів у всіх країнах, особливо у розвиткових країнах, у тому числі через стимулювання до 2030 року інноваційної діяльності та значного збільшення кількості працівників у сфері ДіР у розрахунку на 1 млн осіб, а також державних і приватних витрат на ДіР.

9.a Сприяти розвитку екологічно стійкої і сталої інфраструктури в розвиткових країнах за рахунок збільшення фінансової, технологічної та технічної підтримки африканських країн, найменш розвинених країн, країн, що не мають виходу до моря, і малих розвиткових острівних держав.

9.b Підтримувати розробки, дослідження та інновації у сфері вітчизняних технологій у розвиткових країнах, у тому числі шляхом через створення політичного клімату, сприятливого, зокрема, для диверсифікації промисловості та збільшення доданої вартості в сировинних галузях.

9.c Істотно розширити доступ до інформаційно-комунікаційних технологій і прагнути до забезпечення загального і недорогого доступу до Інтернету в найменш розвинених країнах до 2020 року.

Завдання 1. Аналіз статистичних даних

1.1. Перейдіть на офіційний сайт Державної статистики України (<https://sdg.ukrstat.gov.ua/uk/3/>) та знайдіть розділ, присвячений ЦСР 8 «Гідна

праця та економічне зростання», ЦСР 9 «Інновації та інфраструктура». Виберіть наступні показники для аналізу:

- ✓ Індекс фізичного обсягу ВВП, %
- ✓ Місце України у рейтингу за Глобальним інноваційним індексом
- ✓ Індекс продуктивності праці, %
- ✓ Рівень зайнятості населення віком 20-64 роки, %
- ✓ Частка молоді, яка не працює, не навчається і не набуває професійних навичок, у загальній чисельності осіб віком 15-24 роки, %
- ✓ Кількість потерпілих від нещасних випадків на виробництві, які призвели до втрати працездатності на 1 робочий день чи більше, % до рівня 2015 року
- ✓ Місце України у рейтингу легкості ведення бізнесу Doing Business
- ✓ Частка сільського населення, яке проживає на відстані понад 3 км від дороги з твердим покриттям, %
- ✓ Частка об'єктів громадського та цивільного призначення, благоустрою, облаштованих з урахуванням потреб осіб з інвалідністю, %
- ✓ Частка витрат на виконання наукових досліджень і розробок у ВВП, %
- ✓ Частка реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової, %
- ✓ Питома вага дослідників віком до 40 років у загальній кількості дослідників

1.2. Проаналізуйте динаміку обраних показників за останні 5 років (2018-2023 рр., за наявності даних). Які показники демонструють позитивну тенденцію, а які – негативну? Які фактори могли вплинути на ці зміни (наприклад, пандемія COVID-19, повномасштабна війна)? Визначте, які показники ЦСР 8 та ЦСР 9 є взаємопов'язаними. Наприклад, як зміна частки витрат на наукові дослідження впливає на частку реалізованої інноваційної продукції? Як рівень зайнятості корелює з індексом продуктивності праці? Наведіть конкретні приклади з даних.

Порівняйте поточні значення показників з цільовими індикаторами ЦСР на 2030 рік. Які завдання Україна має шанси виконати достроково? За якими показниками необхідні термінові втручання та прискорення темпів прогресу? На основі проведеного аналізу, сформулюйте 3-5 конкретних рекомендацій для органів державної влади та місцевого самоврядування щодо прискорення досягнення ЦСР 8 та ЦСР 9. Які інструменти політики (фінансові, регуляторні, інфраструктурні) будуть найбільш ефективними?

Завдання 2. Проаналізуйте реалізовані бізнес-проекти та визначте, які з них належать до стартап-проектів.

Знайдіть та опишіть 3 стартап-проекти (українські або міжнародні), які сприяють досягненню ЦСР 8 та/або ЦСР 9.

Стартап - це новостворена компанія (або тимчасова організація), що знаходиться на стадії розвитку і буде свій бізнес на основі інноваційних ідей або технологій. Основні характеристики стартапу:

1. Інноваційність
2. Швидке зростання
3. Обмежені початкові ресурси
4. Високий ризик
5. Масштабованість бізнес-моделі

Робочий лист дослідження ринку екостартапу - це структурований документ для збору та аналізу ринкової інформації, необхідної для оцінки потенціалу екологічного стартапу. Розгляньмо його основні компоненти:

- ✓ Аналіз цільового ринку: розмір ринку (TAM, SAM, SOM), географія ринку, динаміка росту ринку, сезонність (якщо є).
- ✓ Аналіз цільової аудиторії: демографічні характеристики, психографічні характеристики, поведінкові патерни, платоспроможність, екологічна свідомість споживачів.
- ✓ Конкурентний аналіз: прямі конкуренти, непрямі конкуренти, потенційні конкуренти, конкурентні переваги та недоліки, ринкові бар'єри.
- ✓ Ціноутворення: аналіз цін конкурентів, цінова еластичність попиту, структура витрат, можливі цінові стратегії
- ✓ Канали збуту: потенційні канали дистрибуції, вартість каналів, ефективність каналів, партнерські можливості
- ✓ Тренди та тенденції: екологічні тренди, технологічні тренди, регуляторні зміни, споживчі тренди
- ✓ Маркетингова стратегія: позиціонування продукту/послуги, ключові повідомлення, маркетингові канали, бюджет на маркетинг
- ✓ Екологічний аспект: екологічна цінність продукту, вплив на довкілля, відповідність.

Цей робочий лист допомагає систематизувати дослідження ринку, виявити потенційні проблеми, оцінити життєздатність проекту та розробити ефективну стратегію

Ознайомтеся з представленими стартап-проектами та проаналізуйте яка ідея стартап-проекту, на Вашу думку, найбільш цікава та чому? Як Ви вважаєте, що сприяло успіху запропонованих стартап-проектів? Які з поміж запропонованих стартап-проектів, на Вашу думку, є найбільш перспективними?

Jollylook. Одна з найцікавіших розробок українських винахідників під іменем Jollylook – це розкладний фотоапарат, виготовлений повністю з переробленого паперу і картону. Тут немає електроніки – тільки папір, пара лінз і картриджі для отримання миттєвих фотографій, як в Polaroid. Компактна камера з вінтажним дизайном нагадує перші фотокамери XIX ст. Один картридж дозволяє отримати 10 аналогових знімків, кольорових або чорно-білих.

Вічний блокнот Nuka. Кілька років тому троє молодих людей, одному з яких було лише 16 років, створили проєкт Nuka. Раніше вони списували по 5 великих блокнотів на рік і потім вирішили створити вічний екологічний записник. І їм це вдалося! Блокнот виготовлений із синтетичного паперу на основі пластику. Його аркуші не рвуться і не бояться води, працювати можна навіть під дощем.

EFFA: зубна щітка з паперу. Любите мандрувати? Тоді беріть з собою у подорожі вітчизняні одноразові паперові зубні щітки. Команда проєкту Effa розробила екологічну зубну щітку із переробленого паперу. У 2018 р. винахід визнали одним з 5 найкращих інноваційних проєктів світу.

Bosch. Компанія всесвітньо відома діями щодо захисту природи та участю у різноманітних соціальних акціях. Одним із довгострокових стратегічних курсів компанії є боротьба зі змінами клімату. Таким чином, до кінця 2020 р. усі 400 підприємств компанії досягли вуглецевої нейтральності. В Україні компанія підтримує глобальну політику Bosch з енергоефективності та раціонального

використання природних ресурсів. Наприклад, у приміщенні офісу в Києві обладнано бокси з можливістю роздільного збору відходів. Так, регіональні філії у Львові, Дніпрі та Одесі використовують для опалення теплові насоси, а львівський офіс побудований за принципом енергозберігаючої конструкції вільного доступу із інтегрованим складом. Для гарячого водопостачання спорткомплексу у ТЦ «Сільвер Бриз» на даху одного з корпусів центру встановлено 40 сонячних колекторів.

Gals Agro. За рік усі біогазові заводи агрохолдингу Gals Agro (група сільськогосподарських компаній) переробляють понад 300 тис. т жому цукрових буряків, понад 30 тис. т гною ВРХ та 55 тис. м³ свинячого гною, близько 100 тис. т силосу енергетичних культур. Середньорічне виробництво електроенергії з відходів сільськогосподарського виробництва та відновлюваних джерел еквівалентно заміщенню 30 млн м³ імпортного природного газу з викопних джерел і призводить до зниження викидів у довкілля парникових газів у вигляді діоксиду вуглецю (CO₂) на 60 тис. т.

Clear Energy. На базі полігонів ТПВ група компаній «Кліар Енерджі» створила вже 14 станцій дегазації, що генерують «зелену» електрику зі звалищного газу. При дегазації полігонів знищується вогненебезпечний метан, шкідливість якого у 24 рази вища за викиди CO₂, та генерується «зелена» електрика. На сміттєзвалищах, де проводять дегазацію, зникає сморід, починає рости трава, а купол полігону за рік просідає на 1,5 м. Найновітніша біогазова станція Групи розпочала роботу в квітні 2021 р. на Малашовецькому полігоні під Тернополем.

Environment OS. Молодий український винахідник та учасник проекту EcoCity Дмитро Обухов створив спеціалізовану операційну систему громадського моніторингу Environment OS, яка дозволить запровадити алгоритм оповіщення населення у моделі SmogAlarm. EcoCity – неприбутковий проект української мережі громадського моніторингу якості повітря, який впроваджує ГО «Фрі Ардуіно» спільно з партнерами та науково-технічними радниками. Цей проект зародився ініціативою молодих винахідників у 2018 р. у м. Івано-Франківськ та за 3 роки поширився територією усіх регіонів України. Зараз, EcoCity – це найбільша мережа, що об'єднує понад 600 встановлених станцій громадського моніторингу якості повітря.

Agricool. Компанія переробляє використані транспортні контейнери на міських фермах для вирощування місцевих продуктів без пестицидів, доступних для всіх громад. Оптимізувавши освітлення, якість повітря та зрошення, необхідні для успішного ведення сільського господарства, компанія Agricool розробила метод ведення сільського господарства, продуктивність якого в 120 разів вища, ніж у традиційних методів його ведення.

Grove Collaborative. Grove Collaborative стає все більш популярним брендом товарів для дому та особистої гігієни, який створює екологічно чисті продукти. Їхня лінійка продуктів варіюється від засобів для прання та дому до товарів для домашніх тварин і косметики з амбітною метою до 2025 р. повністю відмовитися від пластику.

Loam Bio. Компанія Loam Bio, раніше відома як Soil Carbon Co., розробляє технологію, яка дозволяє інокулювати сільськогосподарські культури симбіотичними мікроорганізмами для створення більш здорового та якісного

ґрунту шляхом уловлювання вуглецю з повітря та повторного введення його назад у ґрунт. Крім того, фермери зможуть продавати квоти на викиди вуглецю, щоб отримати фінансову підтримку та працювати над стійкішим майбутнім.

Too Good To Go – додаток, створений для боротьби з харчовими відходами, дозволяє споживачам купувати продукти зі знижкою в кафе, ресторанах, готелях, магазинах та у виробників, які в іншому випадку були б витрачені даремно.

Контрольні запитання

1. Поясніть простими словами, про що ці Цілі сталого розвитку та чому вони важливі для України.
2. Які показники ЦСР 8 та ЦСР 9 в Україні покращуються, а які погіршуються? Чому так відбувається?
3. Як інновації та інфраструктура (ЦСР 9) впливають на створення робочих місць та економічне зростання (ЦСР 8)? Наведіть приклад.
4. Що таке стартап? Чим він відрізняється від звичайного бізнесу? Наведіть приклад стартапу, який сприяє ЦСР 8 або ЦСР 9.
5. Які три конкретні дії можуть допомогти Житомирській області краще досягати ЦСР 8 та ЦСР 9?